

RABİTA NE DEMEKTİR VE NİÇİN YAPILIR

Rabıta; Arapça “rabt” kökünden türetilmiş bir kelime olup sözlükte birleştirmek, bitiştirmek, iliştiirmek ve bağlamak anlamlarına gelir. Konumuz açısından tasavvufi bir terim olarak ifade ettiğı özel anlama gelince; “Müridin, kendini mürşidi ile yüz yüze gelmiş varsayıp ondan feyiz aldığı zihninde canlandırması” demektir.

Tasavvuf erbabı dervişin, usta öğretici (Mürşid-i Kâmil) tarafından kendisine tavsiye edilen –Kur’an ve Sünnetten- süzölen- kişinin ruhunu, çekeceğı derse hazırlamak için asırlardır tasavvuf geleneğine uygun yapıla gelen bir usuldür. Ders: intisab eden dervişin zihni ve manevi kapasitesine göre verilir. Allah’ın emrettiğı gibi bir kul olmak, ibadet ehli olmaktan geçer. Farz olan ibadetlerini yapmayan Müslüman yerine getirmediğı farzlardan dolayı adına “tevbe istiğfar” dediğimiz ruh hazırlığı ile Allah’ın (c.c.) isimlerini zikreder. Rabıta bu zikrin başlangıcıdır. Yani kişinin kendini oto kontrol etmesi demektir. Yoksa İmam-ı Şafii Hazretlerinin tabiri ile; “Kendini Hak ile meşgul etmeyi, batıl işgal eder”.

Hep duymuşuzdur: Yanlış hesap Bağdat’tan döner diye... Bu sözün doğrusu: “Yanlış hesap Bağdadî’den döner” Yanlışlığın geçemediğı, akl-ı cüz’inin zirve kalelerinden olan Mevlana Halidî Bağdadi şöyle buyurmaktadır;

“Tarıkatta rabıta: Müridin, Allah’ta fâni olmuş bulunan şeyhinin şeklini sürekli canlandırmasıyla onun ruhaniyetinden yardım istemesi demektir. Bu da müridin edeplenmesi ve tıpkı şeyhinin yanında bulunuyormuş gibi gıyabında da feyiz alabilmesi için lüzumludur. Çünkü mürid, şeyhinin şeklini hayalinde canlandırmakla ancak huzur bulur, nurlanır ve bu sayede çirkin davranışlarda bulunmaktan sakınır.”^[1]

Muhammed Emin Erbili de, “Tenviru’l Kulub” isimli eserinde rabıtaı şu şekilde tarif eder: “Zikrin dokuzuncu keyfiyeti, mürşide rabıta etmektir. Bu da müridi, kalbini şeyhin kalbine karşı bulundurması, gıyabında bile olsa onun şeklini hayalinde canlandırması; kalbine şeyhin nur okyanusundan feyizlerin aktığını tasavvur etmesi ve ondan bereket dilemesiyle olur. Çünkü müridin Allah’a ulaşabilmesi için vasıtası odur.” Bu kitabın bariz özelliğı ise sade anlaşılır bir Arapça ile yazıldığından dolayı ne anlatmak istediğinin anlaşılmasıdır

Rabıtanın önem kazanmasında büyük rolü olan Abdulhakim Arvasiye gelince, 1923 yılında yazmış olduğı “Rabıta-i Şerife” adlı risalesinde bu tarikat kuralını Necip Fazıl Kısakürek tarafından sadeleştirilmiş olarak şöyle tarif eder; “ Rabıta: İlahi zatı sıfatlarla tahakkuk etmiş ve müşahede makamına varmış bir kâmil ve mükemmele kalp bağlayıp, huzur ve gıyabında o zatın suretini hayal hazinesinde muhafaza etmekten ibarettir.”

Değişik yerlerinde de şu şekilde der; “Tatbik edile gelen Rabıta birkaç türlüdür;

Birincisi; salık tarafından kâmile ve mükemmel sıfatlarına layık şeyhin suretini karşısında tasavvur edip hayal yoluyla iki kaşı arasına bakmak ve suretteki ruhaniyetine yönelmek... Bu bakış ve mihlanişla kendinden geçme, kaybolma hali başlayıncaya kadar rabıtaı sürdürmek...

İkincisi; Salikin, kendisini mürşid kıyafet ve heyetinde görmesidir. Mürşidin suretiyle giyimli olmak bakımından bu rabıta şekline“telebbüs rabıtası” (kıyafet rabıtası) ismi verilir...

Üçüncüsü; mürşidin suret ve heyetini karşısında görüp, onu kalbinin ortasına indirmek, kalbini uzun ve geniş bir dehliz farz ederek mürşidi o dehlizde yürüyor ve kendisine doğru geliyor hayal eylemek...)^[2]

Kısaca rabıta, müridin dersini çekmeye başlarken mürşidin huzurunda olduğu gibi pür edep kesilmesidir. Edeb Ya Huuu....

^[1] (Halid’i-Bağdadi,Risaletun fi tahkiki’r rabıta, reşahat’ın kenarı, sh, 221

^[2](Arvasi, Rabıta-i Şerife, Beyazıt kütüphanesi No: 24343 sh.18, Daha geniş bilgi için bkz.